

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 633/22
26.6.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Нада Митровић Ракић, адвокат из Смедерева, Омладинска 6, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Губеринић, адвокат из Смедерева, Вука Караџића 7/1, ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Основног суда у Смедереву П 3004/15 од 08.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 26.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 3004/15 од 08.11.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П.бр. 3004/15 од 08.11.2021. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражено да се утврди да је тужилац на основу савесне градње носилац права сусвојине са уделом од 1/2 на породичној стамбеној згради која се налази у улици ... у ..., кућни број ... на катастарској парцели број ... КО ..., у површини од 100 м², што је тужени ББ из ... дужан да призна и трпи, па се тужилац овлашћује да се на основу ове пресуде упише као носилац права сусвојине на наведеној непокретности са наведеним уделом, када се за то буду стекли и остали услови у одговарајућим јавним књигама при РГЗ Служби за катастар непокретности Смедерево, као и носилац права коришћења са уделом од 300/5645 на наведеној парцели који је неопходан за редовну употребу предметне непокретности, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац АА из ... да туженом ББ из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 9.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде тужилац и тужени су благовремено изјавили жалбе. Тужилац жалбом побија пресуду у целости из свих разлога прописаних чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку, а тужени жалбом побија пресуду у ставу другом изреке због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуду у оквиру законских овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалбе тужиоца и туженог нису основане.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена одлука морала укинути.

Супротно жалбеним наводима тужиоца побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, пошто нема недостатака због којих се не би могла испитати. Изрека пресуде је разумљива, непротивречи сама себи, ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и непротивречан начин, а недвосмислено произилазе из изведених доказа и целокупног стања у списима, нити постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у току поступка и самих тих исправа и записника или изведеним доказима.

Према утврђеном чињеничном стању, градња породичне стамбене зграде на катастарској парцели ... КО ... започета је 1983. - 1984. године и фаза грубих радова је завршена 1985. године. Изградња је започета од заједничких средстава која су стицана у породичној и економској заједници која је у то време постојала између парничних странака, њихових родитеља и сестре ВВ. Парничне странке су живеле у Немачкој и у почетку је постојао договор да се кућа у улици ... изгради за тужиоца и сви су улагали у ту кућу. Грађењем објекта заједничким средствима засновано је право заједничке својине чланова породичне заједнице након чега је 1992. - 1993. године извршена усмена деоба непокретности по којој је спорни објекат припао туженом, са чиме су се сагласили сви заједничари, између осталих и тужилац. Наведени споразум о деоби је у целости извршен, након чега је тужени 1993. године наставио са радовима на предметној породичној згради и исту завршио 1996. године. Тужилац током поступка није спорио да је усмено договорено да предметни објекат припадне туженом и да се он са тим сагласио, али је навео да је постојао договор да тужени и покојни отац странака њему помогну да он заврши кућу, што они нису учинили због чега сматра да има право на удео у објекту који је припао туженом. Према препису листа непокретности ... КО ... од 18.07.2016. године власник катастарске парцеле ... је Република Србија. Оценом исказа парничних странака и саслушаног сведока који су у погледу битних околности у претеженом делу сагласни међусобно и сагласни са другим изведеним доказима које је суд прихватио, утврђено је да је између парничних странака, њихових родитеља и сестре ВВ је постојала заједница живота у Немачкој, којој су се накнадно придружиле супруге парничних странака и да је постојала све до годину дана пред смрт родитеља парничних странака, када је тужилац прешао на спрат заједничке куће у Немачкој са супругом и са њом засновао засебну заједницу, док је тужени остао у заједници са родитељима све до њихове смрти 1994. године. Суд није прихватио исказ тужиоца у

делу у коме је навео да је кућа која је предмет захтева грађена искључиво од његових средстава имајући у виду да из исказа туженог и саслушаног сведока ГГ утврдио да је у почетку постојао договор да се кућа у улици ... изгради за тужиоца и да су сви улагали у ту кућу, а да је након тога дошло до другог договора да та кућа остане туженом. Исказу сведока ГГ суд је у потпуности поклонио веру сматрајући да именована у конкретном случају није непосредно заинтересована за исход спора и да истовремено као рођена сестра парничних странака има непосредна и поуздана сазнања о околностима о којима се изјашњавала.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом одредби члана 171. и 195. став 1. Породичног закона одбио тужбени захтев имајући у виду да уговор о деоби не представља уговор о промету непокретности, те да се за његову пуноважност и конвалидацију не траже услови из члана 4. Закона о промету непокретности, сходно чему усмени уговор о деоби који је у потпуности извршен производи правно дејство. Оцењено је да евентуални изостанак помоћи тужиоцу не води утврђењу права сусвојине на објекту који је по споразуму о деоби припао туженом, већ евентуално облигационом захтеву. Имајући у виду да је према препису листа непокретности број ... КО ... од 18.07.2016. године утврђено да је као власник катастарске парцеле број ... КО ... уписана Република Србија која није обухваћена тужбом, а тужилац је тужбеним захтевом поред утврђења права својине на објекту захтевао и утврђење права коришћења на катастарској парцели у власништву Републике Србије, првостепени суд је закључио да за део тужбеног захтева за који се тражи утврђење права коришћења на катастарској парцели морала бити обухваћена Република Србија јер је она у том делу захтева нужни и јединствени супарничар у смислу одредбе члана 211. Закона о парничном поступку. Остим изнетог према садржини уговора о купопродаји од 25.10.1981. године утврђено је да је ДД купио од ЂЂ део катастарске парцеле ... на којој је изграђен спорни објекат, док је из других изведених доказа утврђено да је ДД налази у поседу наведене парцеле и да станује у другој кући која је саграђена на истој парцели. Како је тужилац поднеском од 17.04.2018. године у односу на ДД као ванкњижног власника парцеле проширио тужбу, имајући у виду да именовани није пристао да ступи у парницу у смислу одредбе члана 205. ЗПП, суд је решењем од 19.06.2018. године одбио предлог тужиоца да се тужба прошири и на ДД. Како тужилац није поднео тужбу против ДД и тражио спајање парница, суд је закључио да је део тужбеног захтева којим се захтева утврђење права коришћења на катастарској парцели постоји недостатак потпуне пасивне легитимације будући да нису обухваћени сви књижни и ванкњижни власници који представљају нужне и јединствене супарничаре према којима се на јединствен начин мора решити спорни однос, због чега је у том делу захтев одбијен. Објекат који је предмет тужбеног захтева није уписан у катастру непокретности, а по наведеном усменом споразуму о деоби је припао туженом.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП. У образложењу одлуке првостепени суд је на јасан и логичан начин изложио садржину изведених доказа и дао оцену истих, а супротни жалбени наводи тужиоца нису основани. Жалбом тужиоца чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда није доведено у сумњу.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је супротно жалбеним наводима правилно применио материјално право када је нашао да тужбени захтев

тужиоца за утврђење права сусвојине по основу грађења и стицања у породичној заједници није основан, нити је основан захтев за утврђење права сукоришћења катастарске парцеле, због непотпуне пасивне легитимације.

Супротно жалбеним наводима тужиоца првостепени суд је утврдио све битне чињенице за доношење правилне и законите одлуке. Одредбом члана 195. Породичног закона прописано је ставом 1. да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину.

За стицање имовине у породичној заједници потребно је постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине у њој и само у том случају чланови породичне заједнице полажу право на део тако стечене имовине, док величина својинског удела у заједнички стеченој имовини зависи од вредности уложеног рада у стицању и очувању имовине, било да је рад обављен унутар домаћинства на постојећој имовини, или ван домаћинства, тако да су су остварени приходи уношени у заједницу, као од прихода од посебне имовине појединих чланова домаћинства, који се појављују као резултат коришћења те имовине поред вредности уложеног рада.

Првостепени суд је правилно утврдио све битне чињенице за доношење законите одлуке, да је у време изградње спорног објекта до сиве фазе постојала породична и економска заједница у смислу вођења заједничког живота, поделе рада и заједничког привређивања и ко је породичну заједницу чинио. Код несумњиво утврђеног да је 1992. - 1993. године извршена усмена деоба непокретности по којој је предметни објекат припао туженом, са чиме се сагласио тужилац као и остали заједничари, правилно је првостепени суд закључио да усмени уговор о деоби који је у потпуности извршен, производи правно дејство.

Ни осталим жалбеним наводима тужиоца није доведена у сумњу правилност закључка првостепеног суда да су непокретности на које је усмерен тужбени захтев стечене у заједници са родитељима парничних странака и сестром. Следом изнетог неосновани су жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд приликом доношења ожалбене пресуде погрешно оценио доказе и неправилно и непотпуно утврдио чињенично стање. Одредбом члана 8. ЗПП прописано је да суд по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих заједно као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Овом одредбом установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази, а суду је поверена њихова савесна и брижљива оцена.

Полазећи од утврђеног да је катастарска парцела на којој је изграђен предметни објекат својина Републике Србије, пасивна легитимација на страни тужених није потпуна. Тужбом је морала да буде обухваћена Република Србија, а што није учињено. Правни однос о коме се одлучује по постављеном захтеву због природе тог односа може се решити само на једнак начин према свим титуларима апсолутних права везаних за предметну непокретност, па су сви они јединствени супарничари. Наведена процесна ситуација уређена је одредбом члана 211. ЗПП којом је прописано да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјално-правног односа (став 1). Ако сва

лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован (став 2.) при чему суд води рачуна о нужном супарничарству по службеној дужности (став 3.). Како тужилац тужбом није обухватио обухватио Републику Србију, власника катастарске парцеле на којој је изграђен предметни објекат, а тужбеним захтевом је тражио утврђење права сусвојине на објекту и сукоришћења катастарске парцеле, то тужбени захтев не ужива правну заштиту због чега је првостепени суд исти правилно одбио.

Како ни осталим наводима жалбе не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде применом члана 390. ЗПП одлучено је као у изреци.

Правилна је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде донета правилном применом одредби члана 153. и 154. у вези члана 163. ЗПП. Супротно жалбеним наводима туженог правилно је првостепени суд закључио да туженом не припада накнада трошкова за приступ његовог пуномоћника из реда адвоката на одржана и неодржана рочишта будући да пуномоћник туженог није определио наведене трошкове у складу са одредбом члана 163. ЗПП. Странка је дужна у смислу члана 163. став 2. наведеног закона у захтеву за накнаду трошкова поступка наведе број и врсту парничне радње за коју тражи накнаду трошкова, као и висину накнаде за сваку парничну радњу, без посебног навођења висине судске таксе.

Из наведених разлога жалба туженог је одбијена и одлука о трошковима потврђена применом члана 401. тачка 2. ЗПП.

Одлуку у ставу другом изреке суд је донео применом одредбе члана 165. став 1. у вези са чланом 153. став 1. ЗПП имајући у виду да тужени није успео у жалбеном поступку и стога му не припадају трошкови другостепеног поступка.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**